

Šok (porodnictví)

V porodnictví se setkáváme hlavně se ztrátami krve, které mohou ústít až do hypovolemického šoku. Krevní ztráty podmiňují v těhotenství navíc (kromě jiných cirkulačních dopadů) i poruchu uteroplacentární cirkulace s rozvojem nitroděložní tísně plodu.

Porodnické příčiny hypovolemického šoku

V těhotenství

- potrat;
- *mola hydatidosa*;
- extrauterinní gravidita;
- *placenta praevia*;
- předčasné odlučování lůžka.

Intrapartální příčiny hypovolemického šoku

- *placenta praevia*;
- předčasné odlučování lůžka;
- ruptura dělohy.

Ve III. době porodní a postpartálně

- porodní poranění;
- porucha odlučování lůžka;
- retence kotyledonu;
- *varicels vulvae*;
- *atonia uteri*;
- koagulopatie.

Diferenciálně diagnosticky je třeba vzít v úvahu všechny ostatní extragenitální zdroje krvácení.

Klinická stadia šoku

1. stadium - kompenzace

Ztráty 500-1200 ml (10-25 %) organismus vyrovná (zvýšením srdečního výdeje, centralizací objemu, přesune tekutinu do intravaskulárního prostoru), žena je bledá, spavá, někdy neklidná. Přítomna tachykardie, normální nebo mírně nižší TK, diuréza je normální, šokový index 1.

2. stadium - dekompenzace (reverzibilní)

Ztráty 25-30 %, snižuje se průtok orgány (hlavně ledvinami a játry), vzniká oligurie až anurie (akutní renální insuficience). Rozvíjí se hypotenze, tep zrychlený až nitkovitý, šokový index kolem 1,5.

3. stadium - ireverzibilní stadium

Metabolická acidóza (laktát, acetoacetát, ...), MODS.

Léčba

Všeobecné zásady zastavení krvácení (operační, mediakamentózní). Zabezpečení vitálních funkcí, případně kardiopulmonální resuscitace, uvolnění dýchacích cest (resp. intubace), oxygenoterapie, žilní vstup, šoková poloha, udržování teploty, trvalý monitoring.

Speciální opatření – náhrada objemu krystaloidy, koloidy nebo plasmaexpandéry (Haemaceel), ve 2. a 3. stádiu vždy transfúzi.

Odkazy

Použitá literatura

- ČECH, Evžen, Zdeněk HÁJEK a Karel MARŠÁL, et al. *Porodnictví*. 2. vydání. Praha : Grada, 2006. 544 s. ISBN 80-247-1303-9.
- Kvadruplety vypracovaných otázek podle studijních materiálů J. Beneše, L. Mikšíka, elearningu a knihy Gynekologie a porodnictví (Martius 2005).